

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 87/2017
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Δ')
Συνεδρίαση της 28^{ης} Μαρτίου 2017

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Χρυσαφούλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρος Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Αικατερίνη Γρηγορίου, Δήμητρα Κεφάλα, Ευστράτιος Συνοίκης, Παναγιώτης Παππάς, Παναγιώτα – Ελευθερία Δασκαλέα – Ασημακοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Νικόλαος Μουκαζής, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. 2800.0/11116/13-2-2017 έγγραφο του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής/Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών/Γρ. ΓΔΟΥ.

Ερώτημα: Ερωτάται εάν οι διατάξεις της υπ' αριθμ. πρωτ. 1000.0/35289/2015 (Β'2582) απόφασης του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. πρωτ. 1000.0/104326/2016 (Β' 3987) όμοια, με την οποία μεταβιβάζονται, μεταξύ άλλων, αρμοδιότητες υπογραφής διατάκτη στο Διευθυντή Προϋπολογισμού και Οικονομικής Πληροφόρησης (ΔΙΠΡΟΠ), καθώς και σε άλλα υπηρεσιακά κλιμάκια, εκτός της πολιτικής ιεραρχίας του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, είναι συμβατές με τις σε ισχύ διατάξεις του Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού, περί μεταβίβασης δικαιώματος υπογραφής ως διατάκτη για ποσά έως 60.000 ευρώ σε Διευθυντή της ΔΙΠΡΟΠ, λαμβανομένης υπόψη της ένταξής του σε οργανωτικό σχήμα της Γενικής Διεύθυνσης

Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ), ούτως ώστε να καταστεί δυνατή η τροποποίησή τους με ενδεχόμενες διορθώσεις.

Επί του ως άνω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ'), γνωμοδότησε ως ακολούθως:

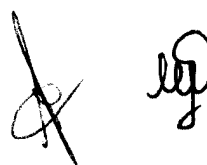
Ιστορικό

Στο έγγραφο του ερωτήματος και τα στοιχεία του φακέλου εκτίθενται τα ακόλουθα:

1. Με την υπ' αριθμ. 1000.0/35289/2015 (Β' 2582) απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με την υπ' αριθμ. 1000.0/104326/2016 (Β' 3987) όμοια, μεταβιβάσθηκαν, αρμοδιότητες υπογραφής Διατάκτη για δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού σε κατώτερα κλιμάκια, σύμφωνα με τα αναφερόμενα σε αυτές, μεταξύ των άλλων, σε Διευθυντή Προϋπολογισμού και Οικονομικής Πληροφόρησης (ΔΙΠΡΟΠ) (έως 60.000 ευρώ).

2. Η τέως Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου στο ως άνω Υπουργείο, στις αρχές του τρέχοντος έτους, εξέφρασε προφορικά αντιρρήσεις σχετικά με τη συμβατότητα της ανωτέρω εξουσιοδότησεως του Δ/ντή Προϋπολογισμού και Οικονομικής Πληροφόρησης (ΔΙΠΡΟΠ) με τις ισχύουσες διατάξεις περί Δημοσίου Λογιστικού, λόγω συμπερίληψης της Δ/σης αυτής στο οργανωτικό σχήμα της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών (Γ.Δ.Ο.Υ.), και υποστήριξε ότι είναι άκυρες οι υπογραφόμενες αποφάσεις αναλήψεως υποχρέωσης. Αντίστοιχοι προβληματισμοί διατυπώθηκαν από τη Δ/ση Οικονομικής Διαχείρισης του φορέα (Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής), με αποτέλεσμα όλες οι αποφάσεις αναλήψεως υποχρεώσεως να υπογράφονται από τον Γενικό Γραμματέα και τον Υπουργό.

3. Σημειώνεται, όμως, ότι η τέως Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου στο ανωτέρω Υπουργείο ουδέποτε εξέφρασε αντίρρηση για συγκεκριμένη εξουσιοδότηση και καταχωρούσε κανονικά σχετικές αποφάσεις αναλήψεως υποχρεώσεως, καθ' όλη την διάρκεια ασκήσεως των καθηκόντων της. Ενδεικτικά, αναφέρεται στο έγγραφο του ερωτήματος ότι, κατά το έτος 2016, σύμφωνα με σχετικές διατάξεις του π.δ. 103/2014 και προαναφερθείσες εξουσιοδοτήσεις, έχουν εκδοθεί συνολικά περί τις 5.300 σχετικές αποφάσεις.

Επίσης, κατά τον διενεργηθέντα έλεγχο της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών (Γ.Δ.Ο.Υ.) του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής από αρμόδιο κλιμάκιο του Υπουργείου Οικονομικών/ΓΛΚ (24/2/2015 και 8/4/2015) δεν καταγράφηκε καμία σχετική με έκδοση αποφάσεων αναλήψεως υποχρεώσεως παρατήρηση.

4. Επιπροσθέτως, η υπογραφή όλων των αποφάσεων αυτών από τον Υπουργό ή τον Γενικό Γραμματέα του ανωτέρω Υπουργείου, συνεπάγεται σημαντική επιβάρυνση της μέχρι σήμερα ακολουθούμενης διαδικασίας εκδόσεως των εν λόγω αποφάσεων, η οποία, σε επείγουσες περιπτώσεις μπορούσε να ολοκληρωθεί σε διάστημα μικρότερο της ημέρας, ενώ θα πρέπει να ληφθεί ιδιαίτερως υπόψη ο φόρτος από τα λοιπά καθήκοντα και τις αρμοδιότητες του τελικώς υπογράφοντος, η καθυστέρηση λόγω υπογραφής των σχετικών σχεδίων από ενδιάμεσα κλιμάκια ιεραρχίας, ο μεγάλος αριθμός των αποφάσεων αυτών λόγω εκτάκτων ή μη δράσεων και μετακινήσεων προσωπικού και μέσων, τα μικρά ποσά δαπάνης, που αφορά μεγάλο μέρος από αυτές, και, τέλος, η ανάγκη της οπωσδήποτε εκδόσεως των αποφάσεων αναλήψεως υποχρεώσεως και αναρτήσεως στο «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» πριν την πραγματοποίηση της οικείας δαπάνης, όπως επιτάσσει το Δημόσιο Λογιστικό.

5. Ενόψει των ανωτέρω υποβλήθηκε το υπό εξέταση ερώτημα, φωτοαντίγραφο δε αυτού διαβιβάσθηκε, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 220.356/Φ.Ερ. 101157/22-2-2017 έγγραφο του Γραφείου Νομικού Συμβούλου Υ.Ν.Α.Ν.Π., στην 26η Διεύθυνση του Γ.Λ.Κ., προκειμένου αυτή να εκφράσει την άποψή της επί του τιθέμενου ζητήματος. Απάντηση επί του εγγράφου αυτού δεν δόθηκε μέχρι σήμερα, πλην όμως υπάρχει η υπ' αριθμ. 2/51290/0026/2-6-2016 εγκύκλιος του Υπουργείου Οικονομικών /ΓΛΚ, με την οποία παρέχονται οδηγίες και κατευθύνσεις στις Υπηρεσίες σε θέματα συναφή με το κρινόμενο ζήτημα.

Νομοθετικό Πλαίσιο

6. Στις διατάξεις των άρθρων 24, 65, 66, 68 και 69 Γ' του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης (Οδ. 2011/85) ΔΗΜΟΣΙΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ κλπ» (Α' 143) ορίζονται τα εξής :

«Άρθρο 24

1. Σε κάθε Υπουργείο συνιστάται Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών (ΓΔΟΥ), η οποία υπάγεται στον Γενικό Γραμματέα του. Στη Γενική Διεύθυνση

αυτή υπάγονται όλες οι οικονομικές οργανικές μονάδες και οι αρμοδιότητες οικονομικού ενδιαφέροντος του Υπουργείου και, εφόσον κριθεί σκόπιμο, ιδίως λόγω του περιορισμένου αντικειμένου της, και άλλες οργανικές μονάδες του Υπουργείου με υποστηρικτικό ιδίως χαρακτήρα. Σε περιπτώσεις Γενικών Διευθύνσεων, οι οποίες περιλαμβάνουν και άλλες δομές, ο προϊστάμενος αυτών πρέπει να έχει τα προσόντα που απαιτούνται για τον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2. Οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των Υπουργείων είναι οι επικεφαλής της ΓΔΟΥ των Υπουργείων και έχουν τις αρμοδιότητες που καθορίζονται από τον παρόντα νόμο και τη σχετική κείμενη νομοθεσία. Ο ορισμός και η αναπλήρωση των προϊσταμένων οικονομικών υπηρεσιών διέπονται από τις κείμενες διατάξεις, εφόσον από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν ρυθμίζεται διαφορετικά.

Οι προϊστάμενοι Οικονομικών Υπηρεσιών, με απόφασή τους, δύνανται να εξουσιοδοτούν ιεραρχικά υφιστάμενά τους όργανα, καθώς και προϊσταμένους γραφείων/ αυτοτελών γραφείων, να υπογράφουν με εντολή τους πράξεις, βεβαιώσεις και τίτλους πληρωμής, σύμφωνα με τις οδηγίες του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.»

Για τους προϊσταμένους οικονομικών υπηρεσιών και τα από αυτούς εξουσιοδοτούμενα, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, ιεραρχικά υφιστάμενά τους όργανα, ισχύουν οι απαγορεύσεις και τα ασυμβίβαστα που ισχύουν κατά τη δημοσίευση του παρόντος για τους υπαλλήλους των ΥΔΕ.

*** Το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 58 παρ. 1

N.4438/2016, ΦΕΚ Α 220/28.11.2016 Έναρξη ισχύος από την 1.1.2017.

3.α. Κατ' εξαίρεση των οριζόμενων στις παραγράφους 1 και 2, ειδικά στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και στο πρώην Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και μέχρι τη συγκρότηση και έναρξη λειτουργίας της οικείας ΓΔΟΥ και όχι πέραν της 31ης.12.2017, τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες των παραγράφων 4 και 5 ασκεί ο Γενικός Διευθυντής Οικονομικού Σχεδιασμού και Υποστήριξης και ο προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Επιτελικού Σχεδιασμού, αντίστοιχα. Στο πρώην Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, τα

καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των παραγράφων 4 και 5 δύνανται να ασκούνται και από Ανώτατους Αξιωματικούς των Σωμάτων, ενώ ειδικά στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας ασκούνται από Ανώτατους Αξιωματικούς του Οικονομικού Σώματος, οι οποίοι ορίζονται και τοποθετούνται ως προϊστάμενοι της οικείας Γενικής διεύθυνσης σύμφωνα με τις κείμενες, για αυτούς, διατάξεις.

«Άρθρο 65

1. Διατάκτης είναι ο Υπουργός ή το προβλεπόμενο από την κείμενη νομοθεσία ή τις οργανικές διατάξεις όργανο κάθε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης ή οποιοδήποτε άλλο εξουσιοδοτημένο από αυτούς όργανο, που είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση του προϋπολογισμού του φορέα του, αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού αυτού και προσδιορίζει τις απαιτήσεις σε βάρος του. Κύριος διατάκτης είναι ο διατάκτης που αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος των πιστώσεων, οι οποίες τίθενται στη διάθεσή του απευθείας από τον προϋπολογισμό του φορέα του, ακολουθώντας τη διαδικασία των άρθρων 66, 67 και 79.

«Δευτερεύων διατάκτης είναι ο διατάκτης που αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος πιστώσεων, οι οποίες τίθενται στη διάθεσή του κατ' εντολή του κύριου διατάκτη με επιτροπικό ένταλμα.»

«Ο ορισμός δευτερεύοντος διατάκτη διενεργείται με απόφαση του κύριου διατάκτη.»¹

2. Τα καθήκοντα του διατάκτη είναι ασυμβίβαστα με τα καθήκοντα του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών. Στις περιπτώσεις όπου ο προϊστάμενος των οικονομικών υπηρεσιών ταυτίζεται με τον διατάκτη ή αυτός είναι αρμόδιος για οποιαδήποτε ενέργεια που τείνει στην ανάληψη υποχρέωσης σε βάρος πίστωσης της Γενικής Διεύθυνσης στην οποία προΐσταται, είναι υποχρεωμένος να εκχωρήσει την αρμοδιότητα δημοσιονομικής έγκρισης για δεσμεύσεις στο νόμιμο κατά τον Υπαλληλικό Κώδικα αντικαταστάτη του. Η παράβαση της υποχρέωσης του προηγούμενου εδαφίου συνιστά πειθαρχικό αδίκημα.

¹ *** Το τρίτο εδάφιο της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω και το τελευταίο εδάφιο αυτής προστέθηκε με το άρθρο 10 παρ. 20 Ν.4337/2015, ΦΕΚ Α' 129/17.10.2015.

3. Τα καθήκοντα του διατάκτη είναι ασυμβίβαστα με τα καθήκοντα του δημόσιου υπόλογου. Αν ο διατάκτης αναμιχθεί στα καθήκοντα του τελευταίου, ευθύνεται ως δημόσιος υπόλογος.

4. Ο διατάκτης, επικουρούμενος από τον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών, οφείλει να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για την ορθή εκτέλεση του προϋπολογισμού του φορέα του, καθώς και για την επίτευξη των στόχων του.

Άρθρο 66

1. Ανάλυση υποχρέωσης είναι η διοικητική πράξη με την οποία γεννάται ή βεβαιώνεται υποχρέωση του Δημοσίου και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης έναντι τρίτων (νομική δέσμευση). Προκειμένου να αναληφθεί εγκύρως οποιαδήποτε δέσμευση ή να εκτελεσθεί οποιαδήποτε δαπάνη, εκδίδεται απόφαση ανάληψης υποχρέωσης η οποία περιέχει βεβαίωση του αρμόδιου, κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, οργάνου περί ύπαρξης και δέσμευσης της αναγκαίας πίστωσης (δημοσιονομική δέσμευση).

2. Η απόφαση ανάληψης υποχρέωσης υπογράφεται από τον διατάκτη και περιέχει βεβαίωση του προϊστάμενου οικονομικών υπηρεσιών του φορέα, ότι το ποσό της δαπάνης που αφορά, βρίσκεται εντός των ορίων της σχετικής πίστωσης, και ειδικά για την Κεντρική Διοίκηση εντός του διαθέσιμου ποσοστού αυτής, και ότι έχει δεσμευθεί από τον προϋπολογισμό του φορέα. Το ποσό παραμένει δεσμευμένο μέχρι την καταβολή του ή μέχρι την ανάκληση της δέσμευσης της πίστωσης κατόπιν αιτήματος του διατάκτη, σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παραγράφου 3.....²

Άρθρο 68

1. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μέχρι 31.12.2015 κατόπιν πρότασης του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι διαδικασίες ελέγχου για όλες τις αναλήψεις υποχρεώσεων κατά την εκτέλεση των προϋπολογισμών της Γενικής Κυβέρνησης.

2. Στο προεδρικό διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου περιλαμβάνεται:
(α) τύπος και περιεχόμενο των Αποφάσεων Ανάληψης Υποχρέωσης,
(β).....».³

Άρθρο 69 Γ'

² Το άρθρο 66 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 10 παρ. 21 Ν. 4337/2015, ΦΕΚ Α' 129/17-10-2015.

³ Το άρθρο 68 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 10 παρ. 23 Ν. 4337/2015, ΦΕΚ Α' 129/17-10-2015.

1. «Μέχρι 1.1.2017 οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των Υπουργείων, οι εξομοιούμενοι με αυτούς κατά την παρ. 3 του άρθρου 24 και οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης καθίστανται αποκλειστικά υπεύθυνοι για τις αρμοδιότητες που αφορούν στη δημοσιονομική διαχείριση του φορέα τους και ασκούνται κατά τη δημοσίευση του παρόντος από τις ΥΔΕ και το Ειδικό Λογιστήριο.»

*** Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 69Γ αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο ένατο παρ.6 Ν.4393/2016, ΦΕΚ Α 106/6.6.2016.

Ειδικότερα, μέχρι την προαναφερόμενη ημερομηνία μεταφέρονται στις ΓΔΟΥ των Υπουργείων οι κατωτέρω αρμοδιότητες:

α) Η καταχώριση των αναλαμβανόμενων δεσμεύσεων στο βιβλίο εγκρίσεων και εντολών πληρωμής, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους περί συνυπογραφής των Αποφάσεων Ανάληψης Υποχρέωσης και διενέργειας των σχετικών δεσμεύσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

β) Ο έλεγχος και η εκκαθάριση των δημοσίων δαπανών με βάση τα απαραίτητα δικαιολογητικά στοιχεία.

γ) Η σύνταξη έκθεσης επί διαφωνιών με τον διατάκτη και η υποβολή της μετά του σχετικού φακέλου στη Διεύθυνση Συντονισμού και Ελέγχου Εφαρμογής Δημοσιολογιστικών Διατάξεων και στη Γενική Διεύθυνση Δημοσιονομικών Ελέγχων του ΓΛΚ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 26.

δ) Η εντολή πληρωμής των δημοσίων δαπανών, πλην των δαπανών που εκτελούνται από τις Κεντρικές Διευθύνσεις του ΓΛΚ και από τον ΟΔΔΗΧ, μέσα στα καθοριζόμενα κατά μήνα όρια πληρωμών και η έκδοση χρηματικών ενταλμάτων εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας από την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία

ε) Η παραγωγή στο ΟΠΣΔΠ ηλεκτρονικών εντολών μεταφοράς και πίστωσης λογαριασμού προς την Τράπεζα της Ελλάδος για την εξόφληση των εκδιδόμενων χρηματικών ενταλμάτων (τακτικών και προπληρωμής) με πίστωση των τραπεζικών λογαριασμών των δικαιούχων και την απόδοση των διενεργούμενων κρατήσεων υπέρ τρίτων στους δικαιούχους.

στ) Η μέριμνα για τη διενέργεια συμψηφισμών και η απόδοση στο Δημόσιο και στα οικεία ασφαλιστικά ταμεία των οφειλών των δικαιούχων που αναγράφονται στις σχετικές βεβαιώσεις φορολογικών και ασφαλιστικών οφειλών.

ζ) Η ενημέρωση των δικαιούχων και των φορέων για την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων και την πληρωμή των δικαιούχων.

η) Η καταχώρηση των στοιχείων και η τήρηση των μητρώων δικαιούχων, κατασχέσεων και εκχωρήσεων.

θ) Η τήρηση Μητρώου του πάσης φύσεως προσωπικού του οικείου φορέα.

ι) Η μεταβίβαση με επιτροπικά εντάλματα πιστώσεων στους δευτερεύοντες διατάκτες.

ια) Η παρακολούθηση και τακτοποίηση των πληρωμών που γίνονται με χρηματικά εντάλματα προπληρωμής και προσωρινά εντάλματα και η έκδοση εντολών προς τους οικείους εκκαθαριστές αποδοχών για την επίσχεση των αποδοχών δημόσιων υπολόγων που καθυστερούν την απόδοση λογαριασμού, καθώς και η εισήγηση στον αρμόδιο Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τον καταλογισμό του υπερήμερου υπολόγου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

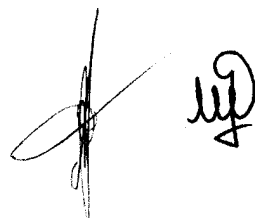
ιβ) Η τήρηση των βιβλίων που προβλέπονται από τις περί δημοσίου λογιστικού ή αντίστοιχες για τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου διατάξεις.

Από τις ανωτέρω αρμοδιότητες, οι προϊστάμενοι οικονομικών υπηρεσιών των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης των οποίων οι δαπάνες ελέγχονταν από ΥΔΕ, αναλαμβάνουν εκείνες, οι οποίες έχουν εφαρμογή για τους φορείς τους.

«2. α. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, με κοινή απόφαση του οικείου Υπουργού ή του οικείου οργάνου διοίκησης και των Υπουργών Οικονομικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, οι ανωτέρω αρμοδιότητες μεταφέρονται και κατανέμονται στις υφιστάμενες οργανικές μονάδες με δυνατότητα μετονομασίας τους, που συγκροτούν:

ι. Τις Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών ή Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών ή αντίστοιχης ονομασίας Γενικές Διευθύνσεις των Υπουργείων, τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών, Διοικητικής Υποστήριξης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του πρώην Υπουργείου Μακεδονίας και Θράκης, καθώς και τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής.

7. Κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 68 του ν. 4270/2014 εκδόθηκε το π.δ. 80/2016 «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες» (Α' 145), το οποίο στις διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3 και 4 ορίζει τα εξής :

«Άρθρο 1

1. Οι διατάξεις του παρόντος Προεδρικού διατάγματος εφαρμόζονται σε όλους τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.) νοείται η αρμόδια οικονομική υπηρεσία του φορέα.

2. Οι ανωτέρω διατάξεις έχουν ανάλογη εφαρμογή στις πιστώσεις που μεταβιβάζονται από τους κύριους στους δευτερεύοντες διατάκτες και στις δαπάνες των Ενόπλων Δυνάμεων.

Άρθρο 2

1. Για την εφαρμογή του παρόντος Προεδρικού διατάγματος «ως ανάληψη υποχρέωσης νοείται η διοικητική πράξη με την οποία γεννάται ή βεβαιώνεται υποχρέωση του Δημοσίου και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης έναντι τρίτων» (νομική δέσμευση-άρθρο 66, παρ.1, Ν. 4270/2014).

2. α. Προκειμένου να αναληφθεί έγκυρα οποιαδήποτε υποχρέωση ή να εκτελεσθεί οποιαδήποτε δαπάνη από τους φορείς του άρθρου 1, εκδίδεται από το διατάκτη ή το κατά νόμο εξουσιοδοτημένο όργανο σχετική απόφαση ανάληψης υποχρέωσης με την οποία δεσμεύεται η αναγκαία πίστωση και εγκρίνεται, όσον αφορά στους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, η πραγματοποίηση της δαπάνης (δημοσιονομική δέσμευση). β. Για τους λοιπούς φορείς της Γενικής Κυβέρνησης η έκδοση της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης διενεργείται σε συνέχεια της απόφασης έγκρισης πραγματοποίησης της σχετικής δαπάνης από το αρμόδιο όργανο του φορέα.....

Άρθρο 3

1. Η απόφαση ανάληψης υποχρέωσης, με την οποία εγκρίνεται και αναγνωρίζεται ταυτόχρονα από το διατάκτη ή το κατά νόμο εξουσιοδοτημένο όργανο η πραγματοποίηση δαπανών, περιλαμβάνει απαραίτητα:

α. Τις διατάξεις των νόμων ή κανονιστικών πράξεων, με τις οποίες επιτρέπεται η πραγματοποίηση της συγκεκριμένης δαπάνης.

β. Το είδος, πλήρη αιτιολόγηση της δαπάνης με σαφή αναφορά στη συγκεκριμένη δραστηριότητα που εξυπηρετείται από την πραγματοποίησή της και στο χρόνο υλοποίησής της.

γ. Το ύψος της συνολικής επιβάρυνσης που προκαλείται στον προϋπολογισμό του φορέα, καθώς και την κατανομή αυτής κατ' έτος σε περίπτωση τμηματικής πραγματοποίησης της δαπάνης σε περισσότερα του ενός οικονομικά έτη.

δ. Τον αριθμό της απόφασης προέγκρισης (προηγούμενης έγκρισης) της πολυετούς υποχρέωσης.

ε. Το/τα οικονομικό/ά έτος/η πραγματοποίησης της δαπάνης.

στ. Τον τίτλο και τον κωδικό αριθμό του φορέα και του ειδικού φορέα, καθώς και τον κωδικό αριθμό εξόδου.

2. Επί της απόφασης της παραγράφου 1 συντάσσεται παρά πόδας πράξη-βεβαίωση του Προϊσταμένου Οικονομικών Υπηρεσιών του οικείου φορέα περί: α) ύπαρξης σχετικής πίστωσης στον προϋπολογισμό του και, ειδικά για τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης, εντός του ποσοστού διάθεσης αυτής και β) δέσμευσης ισόποσης πίστωσης για την πληρωμή της δαπάνης.

Άρθρο 4

1. Για την έκδοση της απόφασης ανάληψης υποχρέωσης ακολουθείται η εξής διαδικασία:

α. Κατόπιν τεκμηριωμένου αιτήματος του διατάκτη, ο Προϊστάμενος Οικονομικών Υπηρεσιών καταρτίζει σε δύο (2) αντίτυπα το σχέδιο της σχετικής απόφασης ανάληψης υποχρέωσης και συντάσσει βάσει των τηρούμενων στοιχείων τη βεβαίωση της παρ. 2 του άρθρου 3 του παρόντος, εφόσον: i) συντρέχουν οι οριζόμενες στο άρθρο 66 παρ. 2 του Ν. 4270/2014, όπως ισχύει, προϋποθέσεις, ii) η δαπάνη στην οποία αφορά είναι νόμιμη κατά την έννοια του άρθρου 91, παρ. 2, εδάφιο β' του Ν. 4270/2014, iii) η σχετική απαίτηση δεν έχει υποπέσει σε παραγραφή και iv) το αίτημα για την έκδοση της σχετικής απόφασης ανάληψης προηγείται οποιασδήποτε άλλης ενέργειας πραγματοποίησης της δαπάνης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν διάταγμα.

Κατά τον ως άνω ασκούμενο έλεγχο εξετάζονται και τα παρεμπιπτόντως αναφερόμενα ζητήματα.....».

8. Στις διατάξεις του άρθρου 58 του π.δ. 103/2014 «Οργανισμός Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου» (Α' 170), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 1 του ν. 4150/2013 (Α' 102), ορίζονται τα εξής :

«Άρθρο 58

Η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών ασκεί τις κατωτέρω αρμοδιότητες, ως ακολούθως :

1. Η Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Οικονομικής Πληροφόρησης είναι αρμόδια για την κατάρτιση και την εκτέλεση του τακτικού προϋπολογισμού και του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου, στο πλαίσιο του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ), σύμφωνα με τις κατευθύνσεις και οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών συμπεριλαμβανομένου και του προϋπολογισμού των εποπτευομένων φορέων....

2. Η Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης είναι αρμόδια για τη διασφάλιση της ομαλής εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Υπουργείου και την εφαρμογή των κατάλληλων ελέγχων και δικλίδων ασφαλείας σχετικά με τα έσοδα, τις δαπάνες του Υπουργείου.....».

9. Στην υπ' αριθμ. 1000.0/35289/2015 απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων και δικαιώματος υπογραφής «Με εντολή Υπουργού» στο Γενικό Γραμματέα Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και σε υπηρεσιακά όργανα του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής» (Β' 2582), που εκδόθηκε, κατ' επίκληση, μεταξύ άλλων, των διατάξεων του ν. 4150/2013 και του π.δ. 103/2014, ορίζονται στα άρθρα 27 και 28 τα εξής:

«Άρθρο 27

Μεταβιβάζουμε στον Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών το δικαίωμα να υπογράφει «Με εντολή Υπουργού», κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας οργανικής μονάδας πρώην Υ.Ν.Α. (π.δ. 103/2014 ως ισχύει), τα ακόλουθα έγγραφα και πράξεις :

1....., 2. Οικονομικά όρια δικαιοδοσίας για θέματα οικονομικής διαχείρισης, στα πλαίσια τακτικού προϋπολογισμού και Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (αποφάσεις ανάληψης υποχρεώσεων, εγκρίσεις πιστώσεων, μεταβολές εκτελούμενου τακτικού προϋπολογισμού, χρηματοδοτήσεις – εντολές κατανομής έργων Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων), από 60.000,01 ευρώ μέχρι 134.000,00 ευρώ [άρθρο 66 του ν. 4270/2014 (Α' 143)]....

Άρθρο 28

Μεταβιβάζουμε στον Προϊστάμενο Διεύθυνσης Προϋπολογισμού και Οικονομικής Πληροφόρησης το δικαίωμα να υπογράφει «Με εντολή Υπουργού»,

κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας οργανικής μονάδας πρώην ΥΝΑ (π.δ. 103/2014 ως ισχύει), τα ακόλουθα έγγραφα και πράξεις :

1. Οικονομικά όρια δικαιοδοσίας για θέματα οικονομικής διαχείρισης, στα πλαίσια Τακτικού Προϋπολογισμού και Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (αποφάσεις αναλήψεις υποχρεώσεων, εγκρίσεις πιστώσεων, μεταβολές εκτελούμενου Τακτικού Προϋπολογισμού, χρηματοδοτήσεις – εντολές κατανομής έργων Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων), μέχρι 60.000,00 ευρώ [άρθρο 66 του ν. 4270/2014 (Α' 143)]....».

10. Στην υπ' αριθμ. 2800.0/2745/2017/13-1-2017 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (ΦΕΚ Β' 120/24-1-2017) «Αναδιοργάνωση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής σύμφωνα με το άρθρο 58 του ν. 4438/2016 (Α' 220) », που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 2 του άρθρου 69 Γ' του ν. 4270/2014, ορίζονται τα εξής :

«Άρθρο 1

1. Κατανέμουμε τις αρμοδιότητες της παραγράφου 1 του άρθρου 69 Γ του ν. 4270/2014..... σε υφιστάμενες οργανικές μονάδες της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου, συνιστούμε Αυτοτελές Γραφείο Πληρωμών απευθείας υπαγόμενο στο Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών..... 2. Συνεπεία των παραπάνω, αντικαθιστούμε τα άρθρα 56, 57 και 58 του Κεφαλαίου Ι του π.δ. 103/2014 «Οργανισμός του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου» (Α' 170) που αφορούν την Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών ως εξής:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 57

1. Η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, συγκροτείται από τις κατωτέρω οργανικές μονάδες :

α) Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Οικονομικής Πληροφόρησης

β) Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης

αα) Τμήμα Ελέγχου, Εκκαθάρισης και Εντολής Πληρωμής Δαπανών...

ζ) Αυτοτελές Γραφείο Πληρωμών.....

2. Ο προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών ευθύνεται για την ομαλή λειτουργία αυτής και την αποτελεσματική εκπλήρωση της αποστολής της. Στο πλαίσιο αυτό ιδίως: α) ... η) Καταρτίζει κάθε είδους σχέδιο απόφασης Ανάληψης Υποχρέωσης για την πραγματοποίηση δαπανών των Κεντρικών και Περιφερειακών Υπηρεσιών του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, καταχωρεί τις αναλαμβανόμενες δεσμεύσεις στα οικεία λογιστικά βιβλία και αποδίδει τον σχετικό αριθμό (α/α) από το ΟΠΣΔΠ.

Άρθρο 58

Η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών ασκεί τις κατωτέρω αρμοδιότητες από τις οργανικές μονάδες που υπάγονται σε αυτήν, ως ακολούθως:

1. Η Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Οικονομικής Πληροφόρησης είναι αρμόδια για την κατάρτιση και την εκτέλεση του τακτικού προϋπολογισμού και του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου, στο πλαίσιο του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ), σύμφωνα με τις κατευθύνσεις και οδηγίες του Υπουργείου Οικονομικών συμπεριλαμβανομένων των προϋπολογισμών των εποπτευομένων φορέων και του Κεφαλαίου Ναυτικής Εκπαίδευσης (ΚΝΕ) α) Οι αρμοδιότητες του Τμήματος Τακτικού Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικής Στρατηγικής είναι οι ακόλουθες: αα) ηη) Η μέριμνα για την έκδοση των εντολών κύριου διατάκτη και η μεταβίβαση των πιστώσεων στους δευτερεύοντες διατάκτες 2. Η Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης είναι αρμόδια για τη διασφάλιση της ομαλής εκτέλεσης του Προϋπολογισμού του Υπουργείου και την εφαρμογή των κατάλληλων ελέγχων και δικλείδων ασφαλείας σχετικά με τα έσοδα, τις δαπάνες του Υπουργείου. α) Οι αρμοδιότητες του Τμήματος Ελέγχου, Εκκαθάρισης και Εντολής Πληρωμής Δαπανών είναι οι ακόλουθες : αα) Ο έλεγχος νομιμότητας και κανονικότητας, η εκκαθάριση, καθώς και η έκδοση τίτλων για την πληρωμή των πάσης φύσεως δαπανών που βαρύνουν τον Τακτικό Προϋπολογισμό ΥΝΑΝΠ.... 3....., 4....., 5....., 6....., 7. Οι αρμοδιότητες του Αυτοτελούς Γραφείου Πληρωμών είναι οι ακόλουθες : α) Η παραγωγή στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΟΠΣΔΠ) ηλεκτρονικών εντολών μεταφοράς και πίστωσης λογαριασμού προς την Τράπεζα της Ελλάδος για την εξόφληση των εκδιδόμενων χρηματικών ενταλμάτων (τακτικών και προπληρωμής) με πίστωση των τραπεζικών

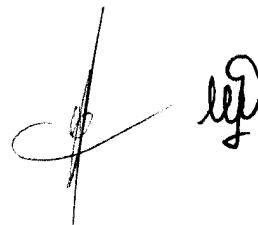
λογαριασμών των δικαιούχων και την απόδοση των διενεργούμενων κρατήσεων υπέρ τρίτων σε αυτούς.....».

Ερμηνεία κρίσιμων διατάξεων

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, συνάγονται τα ακόλουθα:

11. Με τις ρυθμίσεις του ν. 4337/2015 (Α' 129) τροποποιήθηκαν διατάξεις του ν. 4270/2014, που αφορούν στο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των δαπανών των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης. Συγκεκριμένα δε, με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 4337/2015, αντικαταστάθηκαν διατάξεις των άρθρων 65, 66 και 67 του ν. 4270/2014, με απώτερο στόχο την αναδιοργάνωση του δημοσιονομικού συστήματος, η οποία επιτυγχάνεται με την ανάληψη αποκλειστικών αρμοδιοτήτων και ευθύνης από τις Οικονομικές Υπηρεσίες των φορέων (Υπουργεία, Αποκεντρωμένες Διοικήσεις κ.λπ), μέσω της μεταφοράς σε αυτούς των αρμοδιοτήτων των Υ.Δ.Ε./Ειδικό Λογιστήριο από την 1-1-2017. Ειδικότερα, στις διατάξεις του άρθρου 65 του ως άνω νόμου προσδιορίζεται η έννοια του Διατάκτη και γίνεται ο διαχωρισμός κύριου και δευτερεύοντος Διατάκτη, ενώ ρυθμίζονται και θέματα σύγκρουσης και ασυμβίβαστων. Ιδιαίτερα, θεσπίζεται για πρώτη φορά ασυμβίβαστο των καθηκόντων του Διατάκτη με εκείνα του Προϊσταμένου Οικονομικών Υπηρεσιών, στα πλαίσια του σαφούς διαχωρισμού του ρόλου τους (βλ. αιτιολογική έκθεση του ν. 4270/2014 επί του άρθρου 65). Ως Διατάκτης δε νοείται ο Υπουργός ή το προβλεπόμενο από την κείμενη νομοθεσία ή τις οργανικές διατάξεις όργανο κάθε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης ή οποιοδήποτε άλλο εξουσιοδοτημένο από αυτούς όργανο, που είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση του προϋπολογισμού του φορέα του, αναλαμβάνει υποχρεώσεις σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού αυτού και προσδιορίζει τις απαιτήσεις σε βάρος του.

12. Συγκεκριμένα, τα καθήκοντα του διατάκτη είναι ασυμβίβαστα με τα καθήκοντα του προϊσταμένου οικονομικών υπηρεσιών, καθώς και με τα καθήκοντα του δημοσίου υπολόγου. Στις περιπτώσεις μάλιστα που ο Προϊστάμενος Οικονομικών Υπηρεσιών ή ο ασκών χρέη ταυτίζεται με τον Διατάκτη ή αυτός είναι αρμόδιος για οποιαδήποτε ενέργεια που τείνει στην ανάληψη υποχρέωσης σε βάρος πίστωσης της Γενικής Διεύθυνσης (ή Διεύθυνσης Οικονομικού Φορέα της Γενικής Κυβέρνησης), στην οποία

προϊσταται, είναι υποχρεωμένος να εκχωρήσει την αρμοδιότητα δημοσιονομικής έγκρισης για δεσμεύσεις στον νόμιμο αντικαταστάτη του. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα.

13. Ειδικότερα, από την τελολογική ερμηνεία της διάταξης του άρθρου 65 του ν. 4270/2014, προκύπτει ότι οι Γενικοί Διευθυντές Οικονομικών Υπηρεσιών, οι εξομοιούμενοι με αυτούς Προϊστάμενοι, καθώς και οι Προϊστάμενοι Οικονομικών Υπηρεσιών Φορέων Γενικής Κυβέρνησης απαγορεύεται να προβαίνουν σε ενέργειες αφορώσες στη διαχείριση του προϋπολογισμού του φορέα τους (διαχειριστικές πράξεις), στην ανάληψη υποχρεώσεων σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού αυτού και στον προσδιορισμό των απαιτήσεων σε βάρος του. Η ίδια, επίσης, αρχή του ασυμβίβαστου ισχύει και για τους υπαλλήλους των αντίστοιχων υπηρεσιακών μονάδων⁴.

14. Εξάλλου, στις διατάξεις του άρθρου 66 του ν. 4270/2014, όπως ισχύει, δίδεται ο ορισμός της ανάληψης υποχρέωσης, η οποία είναι διοικητική πράξη που αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την έγκυρη ανάληψη οποιασδήποτε δέσμευσης ή εκτέλεσης οποιασδήποτε δαπάνης (νομική δέσμευση). Επίσης, προσδιορίζεται και η διαδικασία αυτής, ενώ αποσαφηνίζεται ιδίως μέσω της περιγραφής της διαδικασίας κατάρτισης και υπογραφής της σχετικής απόφασης, ο διακριτός ρόλος του Διατάκτη και του Προϊστάμενου Οικονομικών Υπηρεσιών, καθώς και των υπ' αυτών εξουσιοδοτημένων οργάνων (δημοσιονομική δέσμευση). Ειδικότερα, ο Διατάκτης είναι αυτός που έχει πρωτοβουλία και κινεί τη διαδικασία, για την ανάληψη της υποχρέωσης, αποτελεί δε και τον τελικό υπογράφωντα, ενώ ο Προϊστάμενος Οικονομικών Υπηρεσιών παρέχει τη δημοσιονομική έγκριση, εφόσον είναι διαθέσιμες οι απαραίτητες πιστώσεις, τις οποίες και δεσμεύει (βλ. Αιτιολογική Έκθεση ν. 4270/2014 επί του άρθρου 66).

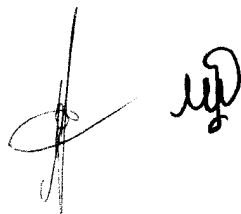
15. Περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 68 του ν. 4270/2014, στο οποίο προβλέπεται η έκδοση προεδρικού διατάγματος σχετικά με τον καθορισμό

⁴ (βλ. σχ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 2/51290/0026/2-6-2016 εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών/ΓΛΚ «Παροχή οδηγιών επί της αριθ. 2/16570/0026/13-5-2016 κοινής υπουργικής απόφασης «Καθορισμός διαδικασίας και εξειδίκευση μεταφερομένων αρμοδιοτήτων από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου /Ειδικό Λογιστήριο στις Οικονομικές Υπηρεσίες Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης (ΦΕΚ 1381 Β'/17-5-2016)», με την οποία παρέχονται κατευθύνσεις και οδηγίες στις Υπηρεσίες όσον αφορά την ανάληψη αποκλειστικών αρμοδιοτήτων και ευθύνης από τις Οικονομικές Υπηρεσίες των φορέων μέσω της μεταφοράς σε αυτούς των αρμοδιοτήτων των Υ.Δ.Ε./Ειδικό Λογιστήριο, από 1-1-2017, όπως προβλέπεται από τις ρυθμίσεις του ν. 4337/2015 (Α'129), με τις οποίες τροποποιήθηκαν άρθρα του ν. 4270/2014 (Α'143).

διαδικασιών ανάληψης υποχρεώσεων κατά την εκτέλεση των προϋπολογισμών της Γενικής Κυβέρνησης, εκδόθηκε το π.δ. 80/2016, στις διατάξεις των άρθρων 2,3 και 4 του οποίου περιέχονται ταυτόσημου χαρακτήρα ρυθμίσεις προς τις προπαρατεθείσες του ν. 4270/2014, περί διατάκτη και έκδοσης αποφάσεων ανάληψης υποχρεώσεων, χωρίς αναφορά σε διαφορετικά ασυμβίβαστα του διατάκτη εν σχέσει προς τα προπαρατεθέντα.

16. Συναφώς προς τα ανωτέρω, από τις διατάξεις του άρθρου 58 του π.δ. 103/2014 (Α'170), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 1 του ν. 4150/2013 (Α'102), προκύπτει μεταξύ άλλων, ότι στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών υπάγεται οργανικά η Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Οικονομικής Πληροφόρησης, η οποία είναι αρμόδια για την κατάρτιση και την εκτέλεση του τακτικού προϋπολογισμού και του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Στον Προϊστάμενο της εν λόγω Διεύθυνσης μεταβιβάστηκαν, με την υπ' αριθμ. 1000.0/35289/2015 απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, αρμοδιότητες υπογραφής Διατάκτη, για δαπάνες του τακτικού Προϋπολογισμού και προγράμματος δημοσίων επενδύσεων (αποφάσεις ανάληψης υποχρεώσεων, εγκρίσεις πιστώσεων, μεταβολές εκτελούμενου τακτικού προϋπολογισμού, εγκρίσεις πιστώσεων, μεταβολές εκτελούμενου τακτικού προϋπολογισμού, χρηματοδοτήσεις – εντολές κατανομής έργων Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων) μέχρι του ποσού των 60.000 ευρώ.

17. Εν συνεχεία, με την υπ' αριθμ. 2300.0/2745/2017/13-1-2017 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Β'120), στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης των οργανικών μονάδων της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, μετά την μεταφορά αρμοδιοτήτων από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου στις Γενικές Διευθύνσεις Οικονομικών Υπηρεσιών (Γ.Δ.Ο.Υ.) από 1-1-2017, αποφασίσθηκε η κατανομή των αρμοδιοτήτων της παραγράφου 1 του άρθρου 69 Γ' του ν. 4270/2014 σε υφιστάμενες οργανικές μονάδες της Γ.Δ.Ο.Υ. του Υπουργείου, η οποία είχε ως αποτέλεσμα την αντικατάσταση των άρθρων 56, 57 και 58 του Κεφαλαίου Ι του π.δ. 103/2014. Μετά την αντικατάσταση αυτή η Γ.Δ.Ο.Υ. του ως άνω Υπουργείου συγκροτείται, μεταξύ άλλων, από τη Διεύθυνση

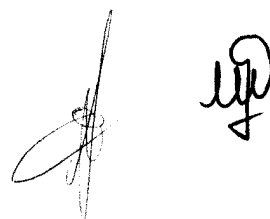
Προϋπολογισμού και Οικονομικής Πληροφόρησης, τη Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης και το Αυτοτελές Γραφείο Πληρωμών. Ειδικότερα, η μεν Δ/ση Προϋπολογισμού και Οικονομικής Πληροφόρησης (ΔΙΠΡΟΠ) έχει την αρμοδιότητα κατάρτισης και εκτέλεσης του τακτικού προϋπολογισμού και του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου και το υπαγόμενο οργανικά σε αυτήν Τμήμα Τακτικού Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικής Στρατηγικής έχει, μεταξύ άλλων, την αρμοδιότητα της μέριμνας για την έκδοση των εντολών του κύριου διατάκτη και της μεταβίβασης πιστώσεων στους δευτερεύοντες διατάκτες, η δε Δ/ση Οικονομικής Διαχείρισης (Δ.Ο.Δ.) είναι αρμόδια για τη διασφάλιση της ομαλής εκτέλεσης του Προϋπολογισμού του Υπουργείου και συγκεκριμένα το υπαγόμενο οργανικά σ' αυτή Τμήμα Ελέγχου, εκκαθάρισης και Εντολής Πληρωμής Δαπανών ασκεί τον έλεγχο νομιμότητας και κανονικότητας, την εκκαθάριση, καθώς και την έκδοση τίτλων για την πληρωμή κάθε δαπάνης βαρύνουσας τον Τακτικό Προϋπολογισμό. Τέλος, το Αυτοτελές Γραφείο Πληρωμών είναι αρμόδιο για την παραγωγή στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Δημοσιονομικής Πολιτικής ηλεκτρονικών εντολών μεταφοράς και πίστωσης λογαριασμού προς την Τράπεζα της Ελλάδος, για την εξόφληση των χρηματικών ενταλμάτων (τακτικών και προπληρωμής). Με βάση τα ανωτέρω, κατά την αναδιοργάνωση αυτή, οι μεταφερόμενες από την Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου αρμοδιότητες ενσωματώθηκαν, αποκλειστικώς, οι μεν αρμοδιότητες εκκαθάρισης στη Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης (Δ.Ο.Δ.), οι δε αρμοδιότητες πληρωμής στο νεοσυσταθέν Αυτοτελές Γραφείο Πληρωμών.

Εφαρμογή κρίσιμων διατάξεων

18. Στην προκειμένη περίπτωση από το δοθέν, με το έγγραφο του ερωτήματος, πραγματικό, καθώς και από τα λοιπά στοιχεία που το συνοδεύουν, προκύπτει ότι, με την υπ' αριθμ. 1000.0/35289/2015 απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της με την υπ' αριθμ. 1000.0/104326/2016 όμοια, μεταβιβάστηκαν αρμοδιότητες υπογραφής Διατάκτη, για δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού, τόσο στον Προϊστάμενο της Γενικής Δ/σης Οικονομικών Υπηρεσιών (Γ.Δ.Ο.Υ.) του ανωτέρω Υπουργείου (αποφάσεις ανάληψης υποχρεώσεων, εγκρίσεις πιστώσεων, μεταβολές εκτελούμενου τακτικού προϋπολογισμού,

χρηματοδοτήσεις – εντολές κατανομής έργων Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων) από 60.000,01 ευρώ μέχρι 134.000,00 ευρώ, όσο και στον Προϊστάμενο της Δνσης Προϋπολογισμού και Οικονομικής Πληροφόρησης (ΔΙΠΡΟΠ), για την έκδοση των ίδιων πράξεων και μέχρι του ποσού των 60.000,00 ευρώ. Ενόψει, όμως, των αντιρρήσεων που, κατά τα προλεχθέντα, εξεφράσθησαν αναφορικά με τη συμβατότητα ή μη της ανωτέρω εξουσιοδοτήσεως προς τον Προϊστάμενο της ΔΙΠΡΟΠ με τις ισχύουσες διατάξεις του Δημοσίου Λογιστικού και της συνακόλουθης ακυρότητας των υπογραφομένων αποφάσεων ανάληψης υποχρέωσης, λόγω του ότι η Διεύθυνση αυτή (ΔΙΠΡΟΠ) συμπεριλαμβάνεται στο οργανωτικό σχήμα της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών (Γ.Δ.Ο.Υ.), τα καθήκοντα της οποίας είναι ασυμβίβαστα με αυτά του Διατάκτη, όλες οι αποφάσεις ανάληψης υποχρέωσης υπογράφονταν από τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, καθώς και από τον Υπουργό. Εν τέλει δε, μετά την αναδιοργάνωση της Γ.Δ.Ο.Υ. του Υπουργείου, που έγινε με την προμνησθείσα υπ' αριθμ. πρωτ. 2800.0/2745/13-1-2017 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, έλαβε χώρα η ανωτέρω αναφερόμενη (Βλ. παρ. 17) ενσωμάτωση των μεταφερομένων αρμοδιοτήτων της Υπηρεσίας Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΥΔΕ).

19. Ωστόσο, λαμβανομένης υπόψιν της βούλησης του νομοθέτη, για την καθιέρωση ασυμβιβάστου των καθηκόντων του Διατάκτη με εκείνα του Προϊσταμένου Οικονομικών Υπηρεσιών, στα πλαίσια του διακριτού των ρόλων τους, και του ότι οι Γενικοί Διευθυντές Οικονομικών Υπηρεσιών, οι εξομοιούμενοι με αυτούς Προϊστάμενοι, καθώς και οι Προϊστάμενοι Οικονομικών Υπηρεσιών απαγορεύεται να συμπράττουν με οιονδήποτε τρόπο σε εξόφληση δαπανών του φορέα τους, λόγω κωλύματος, καθώς είναι υπεύθυνοι για τον έλεγχο, εκκαθάριση και ενταλματοποίηση των δαπανών, έπεται ότι, στην προκειμένη περίπτωση, ανακύπτει πράγματι ζήτημα μη συμβατότητας της ρύθμισης, που περιέχεται στην προαναφερόμενη υπ' αριθμ. 1000.0/35289/2015 απόφαση του ΥΝΑΝΠ, και αφορά το δικαίωμα του Γενικού Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών, υπογραφής ως Διατάκτη, για ποσά δαπανών από 60.000,01 ευρώ μέχρι 134.000 ευρώ, προς τις ισχύουσες διατάξεις περί Δημοσίου Λογιστικού. Επιπροσθέτως, η ίδια αρχή (του ασυμβιβάστου) ισχύει και για τους υπαλλήλους των αντίστοιχων

υπηρεσιακών μονάδων (σχετική και η υπ' αριθμ. 2/51290/0026/2-6-2016 εγκύκλιος του Γ.Λ.Κ. παρ. Β ΙΙ 2 α') και ως εκ τούτου καταλαμβάνει και τον Διευθυντή της ΔΙΠΡΟΠ, η οποία υπάγεται οργανικά στη Γ.Δ.Ο.Υ., τελεί υπό τις οδηγίες και εντολές του Προϊσταμένου αυτής και επιπλέον έχει αρμοδιότητες σχετικές με τη δημοσιονομική δέσμευση, οι οποίες δεν είναι συμβατές με τα καθήκοντα του διατάκτη. Συνακόλουθα, από την ανωτέρω απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, θα πρέπει να απαλειφθούν οι αρμοδιότητες διατάκτη στα ανωτέρω όργανα (Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών, Διευθυντή Προϋπολογισμού και Οικονομικής Πληροφόρησης), με τροποποίηση αυτής.

Απάντηση

20. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, επί του τεθέντος ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Δ' Τμήμα) γνωμοδοτεί ομοφώνως ως εξής:

Οι ρυθμίσεις της υπ' αριθμ. πρωτ. 1000.0/35289/2015 απόφασης του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Β' 2582), όπως ισχύει, δυνάμει της οποίας μεταβιβάστηκαν αρμοδιότητες υπογραφής ως διατάκτη, για ποσά μέχρι 60.000 ευρώ, στον Διευθυντή Προϋπολογισμού και Οικονομικής Πληροφόρησης (ΔΙΠΡΟΠ), και για ποσά από 60.000,01 μέχρι 134.000 ευρώ στον Γενικό Διευθυντή Οικονομικών Υπηρεσιών, δεν είναι συμβατές με τις εν ισχύ διατάξεις περί Δημοσίου Λογιστικού και ως εκ τούτου χρήζουν τροποποίησης.

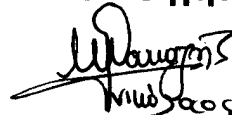
Θ Ε Ω Ρ Η Θ Η Κ Ε

Αθήνα, Μαΐου 2017

Η Πρόεδρος

Χρυσάφουλα Α. Αυγερινού
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Νικόλαος Μουκαζής
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.